

JOUSTOA JA VALINNAN- VAPAUTTA PERHEILLE

Vihreä perhepolitiikka

Vihreät De Gröna

Suomalaista perhepolitiikkaa on päivitettävä. Tarvitaan uudistuksia, jotka lisäävät tasa-arvoa perhe- ja lapsiystävällisellä tavalla. Perheet kaipaavat lisää joustavuutta ja valinnanvapautta. Jäykän nykyjärjestelmän ongelmat ovat olleet tiedossa jo pitkään. Uudistustyö ei voi odottaa.

Perhepolitiikka on muutakin kuin perhevapaita. Perheiden hyvinvointia tukevaan kokonaisuuteen kuuluvat myös lasten varhaiskasvatus ja vanhempien asema työelämässä.

Naisten asema työelämässä ei vahvistu eikä isien tasavertainen vanhemmuus toteudu ilman perhevapaiden uudistamista. Laadukas varhaiskasvatus on panostus lasten yhdenvertaisuuteen. Työmarkkinoiden tasa-arvon lisäämiseksi voidaan tehdä paljon. Ratkaisut ovat olemassa.

Joustoa ja valinnanvapautta perhevapaisiin	Laadukasta varhaiskasvatusta kaikille	Tasa-arvoa työmarkkinoille
5 vkoa raskausrahaa synnyttäneelle.	Palautetaan subjektiivinen päivähoito-oikeus.	Jaetaan vanhemmuuden kustannukset kaikkien työnantajien kesken
15 kk ansiosidonnaista vanhempainrahaa jaetaan vanhempien kesken. Tästä 5kk on isälle ja 5 kk on äidille korvamerkittyä vapaata. 5 kk on jaettavissa vanhempien kesken.	Palautetaan ryhmäkoot ennalleen.	Kohennetaan palkkatasa-arvoa
6 kk hoitorahaa jaetaan vapaasti vanhempien tai muun perheenjäsenen kesken. Hoitoraha on 838 euroa kuussa kk.	Varhaiskasvatuksesta päiväkodeissa ilmaista 20h viikossa.	Puretaan palkkasalaisuus
Etuuksia voi nostaa pienemmissä erissä niin, että se pidentää vapaan kestoa. Vapaita voi käyttää osa-aikaisesti.	Tuntiveloitus käyttöön päivähoidossa.	Tehdään sukupuolivaikutusten arviointi kaikille työmarkkina- ja palkkaratkaisuille
Vanhempainraha käytettävä ennen kuin lapsi 3, hoitoraha ennen 7v.	Varhaiskasvatuksen kehittäminen: pätevät opettajat, sopivat ryhmäkoot	Työmarkkinoiden sukupuolitumisen purkaminen

VALINNANVAPAUTTA JA JOUSTOA PERHEVAPAISIIN

Perhevapaajärjestelmän uudistuksen tavoitteeksi tulee ottaa hoitovastuun tasaisempi jakautuminen vanhempien kesken niin, että naisten asema työelämässä paranee ja miesten rooli kotona vahvistuu. Tähän päästään lisäämällä isälle korvamerkittyjä vapaita.

Isyysvapaan käyttö on noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana 34%. Isät ovat myös aikaisempaa enemmän yksin lasten kanssa kotona pitäen isyysvapaataan äidin pitämien perhevapaiden jälkeen. Tätä kehitystä on tuettava kasvattamalla isälle kiintiöidyn vapaan osuutta.

Vaikka miesten perhevapaiden käyttö on kasvanut, miesten käyttämä osuus perhevapaapäivistä on edelleen vaatimaton. Se jää Suomessa alle kymmenen prosentin, kun Ruotsissa isien osuus on 25%.

Isien kiintiöiden kasvattamisesta on kiistatonta hyötyä: se lisää selvästi miesten perhevapaiden käyttöä ja lisää tasa-arvoa, sillä se jakaa perhevapaat tasaisemmin molempien vanhempien kesken. Se edistää äitien mahdollisuuksia osallistua työelämään, vähentää naisten syrjintää työmarkkinoilla sekä kaventaa naisten ja miesten välisiä tuloeroja. Isän perhevapaan käyttö lisää kokonaisuudessaan perheen hyvinvointia ja vähentää myös eron riskiä.

” Perhevapaajärjestelmää on kehitettävä nykyistä joustavammaksi niin, että perheiden valinnanvapaus lisääntyy.

Perheille tulee antaa nykyistä paremmat mahdollisuudet valita vapaammin millaisissa erissä he haluavat perhe-etuuksia nostaa ja millaisina jaksoina vapaansa pitää. Vapaita tulee olla mahdollista käyttää pätkissä tai osa-aikaisesti ja nostaa etuuksia pienemmissä erissä niin, että se pidentää vapaan kestoa.

” Joustavuuden tulee ulottua kaikenlaisiin perheisiin ja elämäntilanteisiin.

Nykyinen järjestelmä perustuu liikaa perhekäsitykseen, jossa perhe koostuu saman katon alla asuvista isästä ja äidistä ja heidän biologisista lapsistaan. Yksin- ja yhteishuoltajien perheet ja sateenkaariperheet jäävät nykyisen järjestelmän väliinputoajiksi.

Uudistuksen aika on nyt

Perhepolitiikan uudistuksen tarpeet ja nykyisen järjestelmän ongelmakohdat ovat olleet esillä jo kauan, eikä uudistusta saa viivyttää. Uudistuksen valmistelu on aloitettava jo tällä vaalikaudella, viimeistään huhtikuun puoliväliin jälkeen.

Monet tässä esitetyt ehdotukset ovat luonteeltaan sellaisia, että niillä on paljon vaikeasti ennustettavia käyttäytymisvaikutuksia. On vaikea arvioida varmasti, paljonko isät hyödyntäisivät vapaitaan tai miten paljon varhaiskasvatukseen osallistuminen kasvaisi. Nykyiset arviot kustannuksista ovat staattisia arvioita ja ne voivat muuttua merkittävästi sen mukaan millaisia käyttäytymisvaikutuksia muutoksilla on.

Vihreiden malli tuo perheille joustoa ja valinnanvapautta

Pitkällä tähtäimellä perhevapaajärjestelmää on kehitettävä kohti 6+6+6-mallia, jossa molemmille vanhemmille varattaisiin oma henkilökohtainen jaksonsa vanhempainvapaata ja kolmasosan vapaasta vanhemmat jakaisivat sopimallaan tavalla. 6+6+6-mallin ongelma on kuitenkin korkea hinta. Jos 25% isistä käyttäisi koko kiintiöidyn vapaansa, tulisi 6+6+6-malli vuositasona 55 miljoonaa euroa nykyistä kalliimmaksi. (Lähde: Eduskunnan tietopalvelu)

Järjestelmän päivitys ei kuitenkaan voi jäädä odottamaan talouden hyviä vuosia. Siksi tässä esitämme mallia, joka olisi kustannuksiltaan toteuttamiskelpoinen myös nykyisessä taloudellisessa tilanteessa. Vihreiden malli perhevapaiksi vie kohti 6+6+6-mallia ja uudistaa myös nykyisen kotihoidontuen järjestelmän.

SAK:n esittämän ns. [perhepalikkamallin](#) hyviä avauksia ovat mahdollisuus käyttää vapaita Ruotsin järjestelmän tapaan joustavasti lyhyemmissä erissä ja pidemmällä aikavälillä. Malli ottaa huomioon myös nykyistä paremmin monimuotoiset perheet. Se on kuitenkin maltillinen isien vapaiden lisäämisen suhteen.

Vihreät esittää, että askeleena kohti 6+6+6-mallia jaetaan ansiosidonnaiset vanhempainvapaat niin, että isälle korva-merkitään 5 kuukauden osuus vanhempainvapaasta. Äidille kiintiöidään 5 kk ja kolmannen 5 kk vanhemmat saavat jakaa keskenään parhaaksi katsomallaan tavalla. Viiden kuukauden itsenäinen vanhempainvapaa antaa mahdollisuuden siihen, että isät saavat nykyistä tasa-arvoisemman aseman vanhempana ja perheen arjen pyörittäjinä. Lapsilla on oikeus molempien vanhempiensa hoivaan. Perheissä, joissa isä ei voi käyttää osuuttaan vapaista, äidin ansiosidonnaisen perhevapaan pituus säilyy pääosin nykyisen mittaisena (ks. Taulukko 1).

Nykyisen vanhempainvapaan nykyinen päättymisajankohta osuu lapsen kehityksessä vaiheeseen, jossa lapsen on vaikea erota tutuista hoitajista ja ympäristöstä. Siksi suurin osa perheistä jatkaa vanhempainvapaan jälkeen kotihoidon tuen avulla kotihoitoa ainakin muutamaksi kuukaudeksi. Keskimäärin kotihoidon tukea käytetään kunnes lapsi on 1,5–2-vuotias.

Kotihoidontuki on niukka. Nykyisin yli puolet keskimääräisestä perhevapaajäädästä kuluu sen varassa. Se kiristää taloutta pienten lasten perheissä. Vihreiden mallissa kotihoidon tuki korvautuu hoitorahalla ja nivoutuu kiinteämmin osaksi perhevapaajärjestelmää, kuten perhepalikkamallissa.

Etuus on 843 euroa kuukaudessa. Puolitettuna hoitoraha riittää yhdelle vuodelle. Hoitoraha on silloin 419 euroa kuukaudessa, eli samalla tasolla kuin perustasoinen kotihoidon tuki on nyt.

Vihreät luottaa siihen, että perheissä valitaan omaan tilanteeseen sopivimmat ratkaisut. Siksi esittämässämme mallissa vanhempain- ja hoitorahaa voi käyttää joustavasti kuten Ruotsissa, nostamalla sitä pienemmissä erissä ja pidentäen näin hoitoaikaa. Myös vapaita olisi nykyistä helpompi käyttää lyhyinäkin pätkinä tai osapäiväisesti. Vapaita voi hyödyntää perheelle sopivina aikoina, kunhan vanhempainraha on käytetty ennen kuin lapsi täyttää kolme ja hoitoraha ennen kuin lapsi on seitsemänvuotias.

Kustannuslaskelmista

(lähde: Eduskunnan tietopalvelu)

Kustannusvaikutusta voidaan yksinkertaisesti arvioida vertaamalla nykyjärjestelmän kokonaiskustannuksia vaihtoehtoihin (ks. Taulukko 3). Olettamalla nykyjärjestelmässä kaikista lapsista maksettava päiväraha myös isille, saadaan nykyjärjestelmän kustannukseksi n. 1 mrd euroa.

Verrataan reformivaihtoehtoja tähän lukuun niin, että oletetaan isien käyttävän oletettuja vanhempainpäivärahoja vähemmän kuin heillä olisi oikeus. Nojautuen ruotsalaiseen malliin, oletetaan, että isille myönnettävistä päivärahoista käytettäisiin 25 prosenttia. Näillä oletuksilla saadaan bruttokustannusten erotukseksi reformivaihtoehtoissa:

Vihreiden malli:– 28 miljoonaa euroa säästöä verrattuna nykyjärjestelmään

6+6+6 : 55 miljoonaa euroa lisäkustannuksia verrattuna nykyjärjestelmään *)

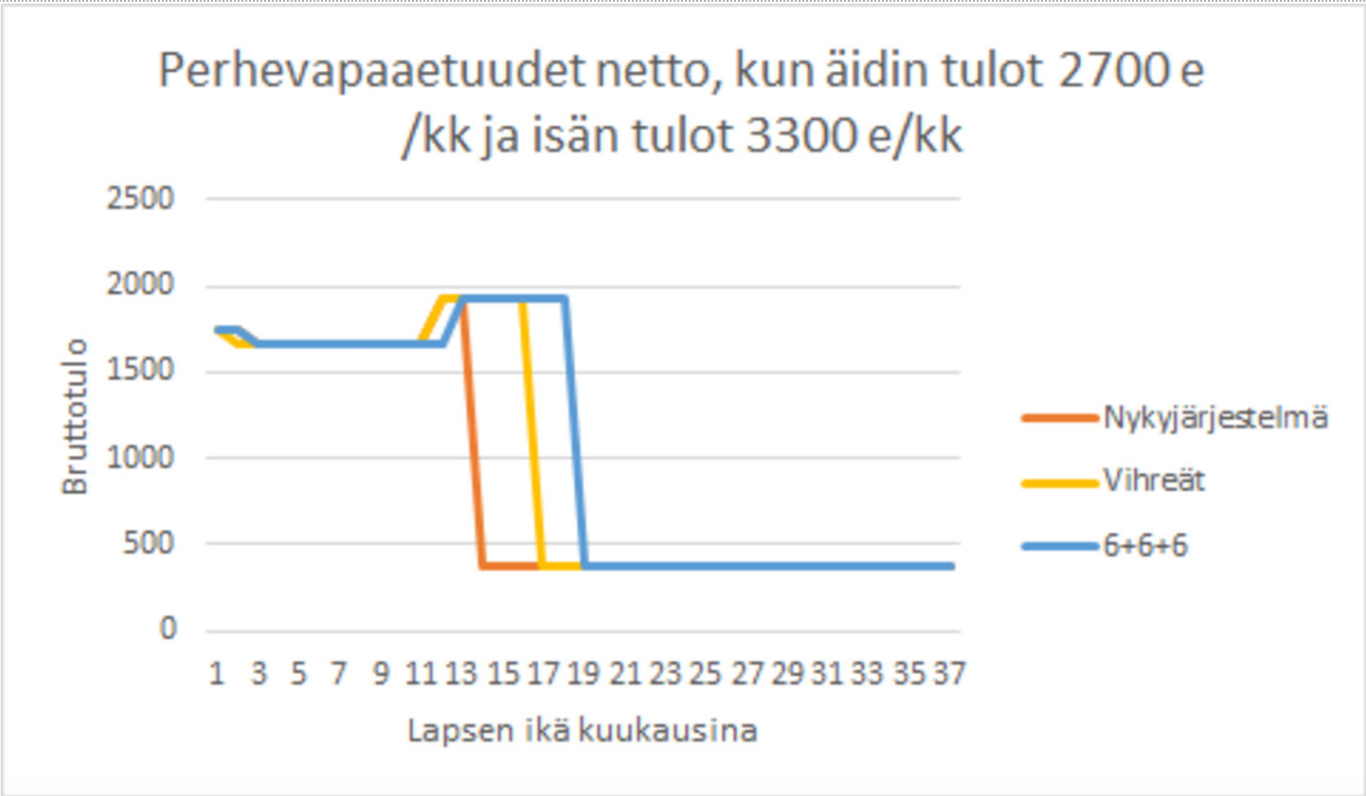
*) Tässä laskettu 6+6+6 –mallin kustannus ei ole enää vertailukelpoinen aiemmin esitetyn arvion 154 miljoonaa kanssa, sillä siinä käytetty isien osallistumisaste oli suurempi ja nykyjärjestelmä oli mallitettu myös tällä oletuksella (vertailuarvolla).

TAULUKKO 1. Vihreiden malli

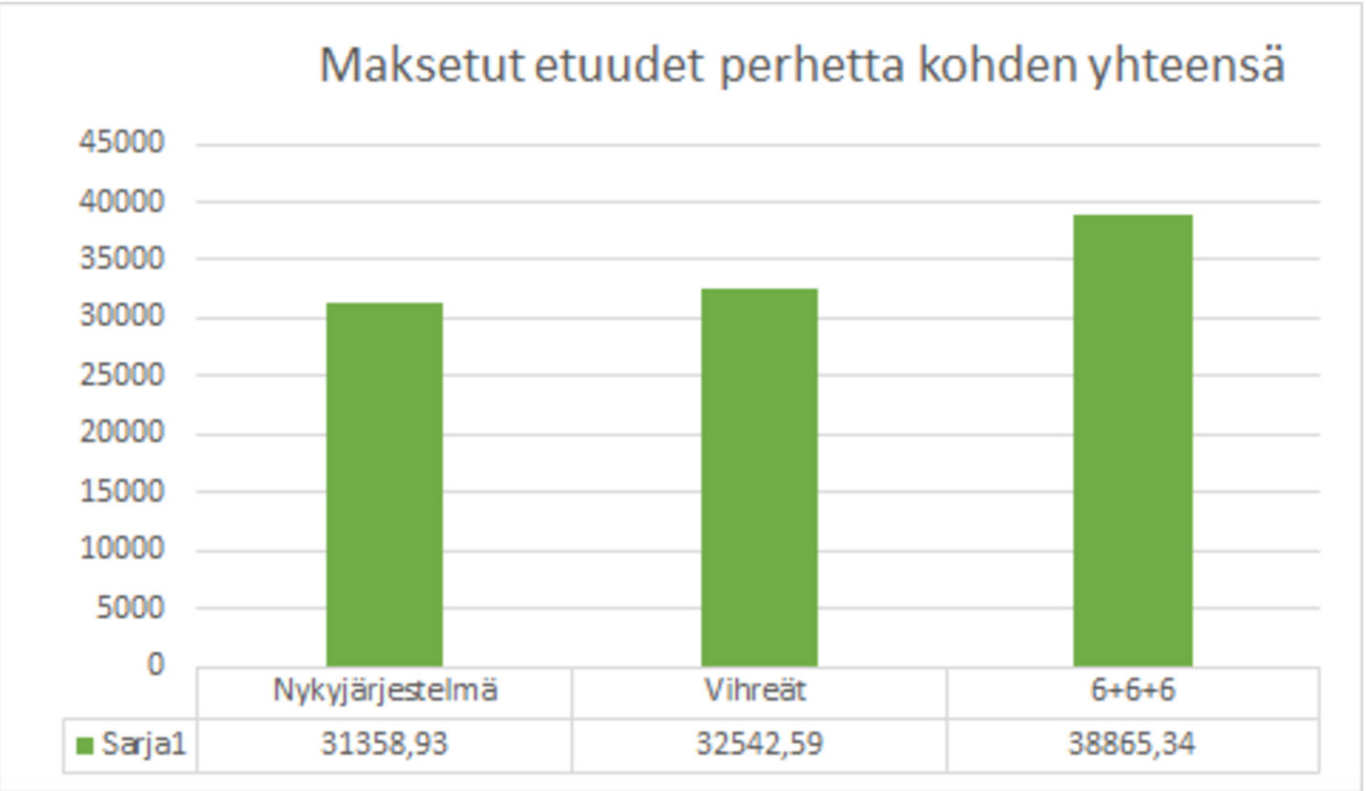
Ansiosidonnainen vanhempainraha *)				Hoitoraha
5 viikkoa synnyttäjälle	5kk äidille	5kk vanhempien kesken jaettavaksi	5kk isälle / isille	6kk vapaasti jaettavissa vanhempien tai muiden läheisten kesken

*)Taulukossa esitetyt kuukausimäärät kuvaavat etuuksien kestoja silloin kun etuudet nostetaan täysimääräisinä. Nostamalla etuuksia osissa voi jatkaa perhevapaita ja lapsen kotihoitoa kolmivuotiaaksi asti kuten nykyisin, korvauksen säilyessä samalla tasolla.

TAULUKKO 2

TAULUKKO 3

Huomioidaan myös perhe-elämän monimuotoisuus

Taataan yksinhuoltajaäitien perheille samat oikeudet etuuksiin ja vapaisiin. Yhden vanhemman perheissä vanhempainvapaa on nyt isyysrahakauden (54 arkipäivää) lyhyempi kuin kahden vanhemman perheessä. Laki suo yksinhuoltajaäidin lapselle 54 kotihoitopäivää vähemmän kuin lapselle, jolla on kotona kaksi vanhempaa. Vihreiden mallissa yksinhuoltajat saavat käyttää kaikki vapaat eikä kotihoidon pituus riipu vanhempien määrästä. Isä saa saman oikeuden perhevapaisiin, vaikkei asuisi äidin kanssa. Yksinhuoltajaisä voi hyödyntää yksin kaikki vapaat kuten yksinhuoltajaäitikin.

Sateenkaariperheille mahdollisuus jakaa perhevapaita perheen kaikkien vanhempien kesken. Sateenkaariperheistä suuri osa on perheitä, joissa useampi kuin kaksi aikuista jakaa vanhemmuutta. Vihreiden mallissa perhevapaita on mahdollista jakaa useammalle kuin kahdelle vanhemmalle ja myös etävanhemmille.

Adoptiovanhemman avopuolisolle tulee oikeus perhevapaaseen ja vanhempainpäivärahaan. Nyt avopuolisoilla ei ole oikeutta vanhempainpäivärahaan, vaikka hän osallistuisi lapsen hoitoon vanhemman tavoin.

Perhevapaajärjestelmän lisäksi perheiden monimuotoisuutta tulee huomioida myös muualla lainsäädännössä. Esimerkiksi yhteishuoltajien arkea helpottaisi, jos laki tunnistaisi vuoroviikkoasumisen niin, että lapsella voi olla kaksi kotiosoitetta tai -kuntaa. Lainsäädäntö ei tunnista vuoroasumista, vaan lapsi on aina kirjoilla toisen vanhempansa luona. Tämä aiheuttaa perheille tarpeettomia hankaluuksia arjessa. Kotikunnan ja väestökirjanpitokunnan määräytymistä on kotikuntalaissa täsmennettävä niin, että lapsella, joka asuu vuorotellen kummankin vanhempansa luona, voi olla kaksi kotiosoitetta ja -kuntaa.

TAULUKKO 4: Perhevapaamallien vertailua

	Nykyisin	Vihreiden malli	6+6+6
Kesto	12,7 kk + kht 25 kk	5 vkoa + 15kk+ 6kk hoitoraha	18 kk + 3 vkoa isyysvapaa + 3 vko äitiysvapaa + kht 25 kk
Ansiosidonnaista	12,7 kk	5 viikkoa + 15 kk	
Äidille	4 kk	5 vkoa synnyttäjälle + 5 kk	6 kk
Isälle	2,2 kk	5kk	6 kk
Jaettavissa	6 kk	11 kk = 5kk ansiosidonnaista isä/ äiti vanhempainvapaata + 6 kk hoitorahaa jaettavissa vanhemmat tai muut	6 kk
Yhtä aikaa pidettävissä	3 vkoa	3 vkoa	-
Lapsen ikä ansiosidonnaisen vapaan päättyessä	11,5 kk (10,8 kk jos vapaata pidetään yhtä aikaa)	15kk (jos etuudet nostetaan täysimääräisenä, mahdollisuus pidempään nostamalla etuudet osissa)	18 kk
Käytettävissä kunnes lapsi	3 v	3v (hoitoraha kunnes lapsi on 7 v)	3 v
Huomioita	Ei joustava. Ei tunnista perheiden monimuotoisuutta. Isät käyttävät vain pienen osan vapaista ja harvoin itsenäisesti.		Kallis toteuttaa. (154 M€ enemmän) Kotihoidontuki säilyy ennallaan.

JOUSTAVAA JA LAADUKASTA VARHAISKASVATUSTA KAIKILLE LAPSILLE

Osa perhepolitiikkaa on kaikille lapsille tarjottava laadukas varhaiskasvatus, jolle on taattava riittävät resurssit. Kansainvälisissä tutkimuksissa se on todettu tuloksellisimmaksi ja kustannustehokkaimmaksi keinoksi lasten hyvinvoinnin ja kehityksen varmistamiseen. Varhaiskasvatus tukee elinikäistä oppimista ja kehittää koulussa tarvittavia valmiuksia. Se myös ehkäisee syrjäytymistä ja ylisukupolvista huono-osaisuutta.

” Vihreät haluaa palauttaa kaikille lapsille subjektiivisen oikeuden laadukkaaseen – varhaiskasvatuksen ammattilaisten päiväkodissa antamaan – varhaiskasvatukseen vanhempien työmarkkina-asemasta riippumatta.

Lapsilta subjektiivisen oikeuden varhaiskasvatukseen leikkaneen hallituksen huolenaiheena tuntuu olevan lähinnä se, ettei varhaiskasvatusta käytetä liikaa. Vihreät haluaa peruuttaa hallituksen tekemät leikkaukset päivähoitoon ja palauttaa subjektiivisen oikeuden päivähoitoon sekä pitää ryhmäkoot ennallaan.

Suomi on ainoa Pohjoismaista, jossa tuetaan alle 3-vuotiaiden ja heidän vanhempien sisarustensa hoitoa kotona. Muualla Euroopassa vanhempia kannustetaan osallistumaan varhaiskasvatukseen mm. maksuttomalla osa-aikaisella varhaiskasvatuksella. Suomessa 0-5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuspalvelujen käyttö on Pohjoismaiden alhaisin. Vuonna 2013 Suomessa 1-2-vuotiaista lapsista oli päivähoitossa noin 40 %, muissa Pohjoismaissa noin 70-90 %.

Suomessa osallistutaan varhaiskasvatukseen Euroopan heikoimmin. Oppimistulosten heikentyessä ja lasten eriarvoistumisen kasvaessa varhaiskasvatuksen osallistuvien lasten määrää on lisättävä. Mallia voidaan katsoa muualta, sillä noin joka toisessa Euroopan maassa yli 3-vuotiaiden osapäiväinen varhaiskasvatus on maksutonta.

Vanhempien kynnystä tuoda lapsensa varhaiskasvatukseen on madallettava. Siksi osapäiväisestä varhaiskasvatuksesta on tehtävä maksutonta.

Päivähoitomaksut muodostavat kannustinloukkuja erityisesti yksinhuoltajille ja monilapsisille perheille. Lapsen päivähoitomaksu voi nostaa yksinhuoltajan efektiivistä marginaaliveroastetta jopa kymmenellä prosenttiyksiköllä, kun se yhdistyy muihin tukiin kuten asumislisään. Maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtyminen pienentäisi kannustinloukkuja ja parantaisinaisten työssäkäynnin kannattavuutta.

” Vihreät esittää, että kaikille lapsille tarjottaisiin neljä tuntia maksutonta varhaiskasvatusta päivässä sopivan kokoisessa ryhmässä.

Kaikille lapsille tasa-arvoisesti tarjottavan 20-tuntisen varhaiskasvatuksen lisäksi annettava päivähoito olisi edelleen maksullista. 20-tuntin ylimenevä osuus olisi tuntiveloitteista. Uudistus voidaan toteuttaa portaittain viisivuotiaista aloittaen niin, että malliin otetaan vuosittain mukaan aina yksi nuorempi ikäluokka. Tällaista mallia selvitetään nyt Helsingissä.

Kustannukset

Päivähoidon nettokustannus kunnille on 13 200 €/vuosi per alle 3-vuotias lapsi ja 9 400 €/vuosi per yli 3-vuotias lapsi. Tuntiperusteiseen neljän tunnin maksuttomaan päivähoitomaksujärjestelmään siirtyminen pienentää kuntien maksutulokertymää arviolta n. 210 miljoonalla eurolla vuodessa. Helsingin varhaiskasvatusviraston arvion mukaan maksuton osapäiväinen varhaiskasvatus pienentäisi viraston tulokertymää 5-vuotiailla 3,4 - 3,8 miljoonaa euroa ja 3-5-vuotiailla 10,0-11,0 miljoonaa euroa.

Laadukasta varhaiskasvatusta antavat pätevät lastentarhanopettajat

Laadukas varhaiskasvatus on pätevien lastentarhanopettajien antamaa pedagogista opetusta, joka on suunnitelmallista ja tavoitteellista.

Se tarjoaa lapselle turvallisen oppimisympäristön, myönteisiä oppimiskokemuksia ja edistää elinikäistä oppimista. Laadukas varhaiskasvatus edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kasvua ja kehitystä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on myös edistää koulutuksellista tasa-arvoa.

Siksi esimerkiksi Euroopan parlamentti on vaatinut jäsenvaltiota tarjoamaan kaikkien sosiaaliryhmien lapsille yleisen ja tasavertaisen pääsyn päiväkoteihin. Tutkimuksissa on todettu, että varhaiskasvatus on erityisen tuloksellista heikommassa osassa oleville ryhmille kuten heille, joilla on maahanmuuttajatausta.

Kuitenkin laadukkaasta varhaiskasvatuksesta hyötyvät kaikki lapset. OECD:n vertailun mukaan ne 15-vuotiaat koululaiset, jotka ovat osallistuneet varhaiskasvatukseen saivat kansainvälisissä Pisa-tutkimuksissa parempia tuloksia kuin ne, jotka eivät osallistuneet varhaiskasvatukseen.

Laadukkaalla varhaiskasvatuksella ja päivähoidolla on myös merkittävä rooli naisten työllistymismahdollisuuksien parantamisessa. On pidettävä huolta myös hoitopaikkojen riittävydestä sekä henkilökunnan jaksamisesta ja osaamisesta.

TASA-ARVOA TYÖMARKKINOILLE

Perheiden hyvinvointiin vaikuttaa myös vanhempien asema työelämässä. On purettava niitä rakenteita, jotka nykyisellään heikentävät perheenperustamisikäisten naisten työllisyyttä. Perhevapaiden ohella on jaettava vanhemmuuden kustannukset nykyistä tasaisemmin. Lisäksi on tuotava tasa-arvoa työmarkkinoille mm. parantamalla palkkatasa-arvoa.

Suomessa nuoret naiset tekevät usein pätäkötöitä, koska yritykset eivät uskalla palkata naisia mahdollisen raskauden kustannusten takia. Perheenperustamisikäisten naisten ja miesten työllisyysasteiden ero on merkittävä: 20–44-vuotiaiden miesten työllisyysaste on 76,5 % ja vastaavan ikäluokan naisten 70,7 %.

Erityisesti naisvaltaisten alojen pienyrityksissä työntekijän vanhemmuudesta aiheutuvat kustannukset voivat koitua yrittäjälle suuriksi. Lapsen saamisen hintalappu koostuu mm. raskaudenaikaisista sairauspoissaoloista, äitiysloman lomarahosta ja myöhemmin sairaan lapsen hoitamisesta tulevien poissaolojen kuluista.

Vanhemmuuden kustannusten korvausperusteita on syytä tarkastella uudestaan. Niitä tulee muuttaa niin, että selkeästi raskaudesta johtuvat sairauspoissaolot määriteltäisiin vanhemmuudesta aiheutuviksi kustannuksiksi, jotka korvataan työnantajille. Vastaavasti työnantajille tulee korvata sairaan lapsen hoidosta aiheutuvia sairauslomapalkkakuluja.

Tällaisilla muutoksilla saadaan työnantajille aiheutuvia kuluja kompensoitua tarkemmin kuin 2500 euron kertakorvauksella ja sen myötä kertakorvausjärjestelmästä voitaisiin luopua.

Puretaan naisten köyhyysriskiä hoivavastuuta jakamalla

Lasten hoitaminen pitkään kotona kotihoidon tuella voi olla köyhyys- tai työllisyysloukku, etenkin pienituloisimmille naisille. Kaikkein suurin köyhyysriskiä lisäävä tekijä se on äideille, joilla ei ole työpaikkaa, johon palata.

Nykyisen järjestelmän jäykkyys ohjaa liiaksi olemaan joko töissä tai kokonaan töistä pois. Siksi Vihreiden perhevaapaamallissa on mahdollista käyttää vapaita joustavammin osapäiväisesti tai lyhyissäkin erissä.

Osa-aikatyön tai lyhyiden työpätkien tekemistä tulee helpottaa, koska se auttaa joustamaan perhe-elämän tarpeiden mukaan ja samalla auttaa säilyttämään ammattitaitoa ja työelämävalmiuksia. Parempi mahdollisuus osa-aikatyöhön vähentäisi myös yksinhuoltajaperheiden köyhyyttä. Nykyisin osapäivätyö on pienen lapsen vanhemmalle vain harvoin taloudellisesti kannattavaa, kaikista vähiten yksinhuoltajille.

Toinen erityisen haavoittuva ryhmä ovat maahanmuuttajaäidit. Siksi maahanmuuttajanaisten kotouttamis-, koulutus- ja työhönohjauspalveluihin on suunnattava enemmän resursseja. Pääsy koulutukseen ja kielenopetukseen tulee taata myös kotona lasta hoitaville. Ilmainen varhaiskasvatus mahdollistaisi nykyistä paremmin maahanmuuttajanaisten aktiivisen osallistumisen kielenopiskeluun.

Palkkatasa-arvoa työmarkkinoille

Naiset tienaa vain noin 80 prosenttia miesten palkoista. Työelämän tasa-arvo ei etene, vaikka palkkatasa-arvon edistämisestä puhutaan. Siinä, missä naisen euro on noin 83 senttiä, eläkkeellä olevan naisen euro on 76 senttiä ja maahanmuuttajanaisen 30 senttiä.

Palkkasalaisuuden purkaminen tekisi perusteettomista eroista näkyviä. Purkaminen lisääisi tasa-arvoa naisten ja miesten välillä. Tasa-arvoselvitykset julkisine palkkatietoineen ja palkkaperusteineen tulee olla kaikilla työpaikoilla työntekijöiden nähtävissä ilman erillistä pyyntöä.

Kun tehdään työmarkkina- tai palkkaratkaisuja tai valtion- ja kuntatalouden leikkauksia ja investointeja, niiden sukupuolivaikutukset on aina arvioitava.

Ei enää miesten töitä ja naisten töitä

Suomalaiset työmarkkinat ovat voimakkaasti sukupuolittuneet. Töiden jakautumista naisten ja miesten aloiksi voidaan purkaa, vaikka tuloksia ei tule nopeasti. Kulttuuria voidaan muuttaa tehokkaan tasa-arvokasvatuksen avulla ja korjamalla naisvaltaisten alojen palkkausta ja työehtoja vaatimustasoa vastaavaksi. Työtehtävien vaativuutta on arvioitava eri alojen kesken: mies- ja naisvaltaisten alojen palkkaero ei selity työtuntien määrällä tai koulutustasolla.

Työelämän lasikatot on purettava ottamalla käyttöön sukupuolikiintiöt pörssiyhtiöiden ja yliopistojen hallituksissa.